

Η ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ Η ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΑ

ΚΟΥΣΑ ὄχι ὀλίγους συναδέλφους μου νὰ παραπονῶνται διότι ἡ ἐρασιτεχνία εἰς τὸ φωτογραφεῖν λαμβάνει τοσαύτας διαστάσεις παρὰ τοῖς νέοις. Δὲν εἰξεύρω ἂν θὰ φανῶ περιεργος, ἐγὼ ὅμως τὸναντίον χαίρω πολὺ διὰ τὴν καλαισθητικὴν αὐτῆς τῆς νεολαίας ἀνάπτυξιν καὶ εἰς πλείστας περιπτώσεις ἠθέλησα τὸ ἐπ' ἔμοι νὰ ὀδηγήσω ὄσους ἐζήτησαν σχετικὰς ὀδηγίας πῶς νὰ φωτογραφῶσι. Σκέπτομαι ὅτι ἡ συστηματικὴ φωτογραφικὴ τέχνη δὲν ἔχει τὸν παραμικρὸν φόβον ἐκ τῆς ἐρασιτεχνίας. Οὐδεὶς θὰ συγκρίνῃ ὑπὸ τὰς αὐτὰς συνθήκας ἓν ἔργον φωτογράφου καὶ ἐρασιτέχνου, οὔτε θὰ συναντηθῶσι ποτὲ εἰς ἀγῶνα ὑπάρξεως καὶ χρηματικοῦ πορισμοῦ, ὅπως οὐδὲν θὰ χάσῃ ἡ συντεχνία τῶν ἀμαζῶν, ὅσον καὶ ἂν ἀναπτυχθῇ ἡ ποδηλασία. Ἐν Ἀμερικῇ πρὸ πάντων, ἀλλὰ καὶ ἐν Εὐρώπῃ πᾶς νέος ἔχει καὶ τὴν φωτογραφικὴν μηχανὴν του, ἧτις οὐδὲν τῷ στοιχίζει, ἀλλὰ τῷ παρέχει εὐγενῆ ἐνασχόλησιν ἀπὸ πάσης ἄλλης πιθανῶς ἐκτροχίου καὶ τῇ διαπλάσει καλαισθητικώτερον αἶσθημα πρὸς τὴν ἐν γένει καλλιτεχνίαν. Ἀκριβῶς δὲ ἐκεῖ ἡ συστηματικὴ τέχνη ἔχει τὴν μεγαλητέραν αὐτῆς ἐπίδοσιν, ὃ δὲ ἐρασιτέχνης εἶναι ὁ ταχτικώτερος καὶ ἐπικερδέστερος πελάτης τοῦ φωτογράφου, τοῦ ὁποίου κάθε πρόσδοκον καὶ νεωτερισμὸν ζηλεῖ καὶ ἐπικροτεῖ.

Τριακοσίας δραχμὰς ὅταν οἰκονομήσῃ ὁ νέος θὰ ἔχῃ ὅλα τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα ἐργαλεῖα του· ἓνα φωτογραφη εἰκόνας μέχρι μεγέθους cabinet 12×16 χρειάζεταιται δηλαδὴ ἓνα τρίποδα, ὅστις δύναται νὰ συμπτυχθῇ εἰς βάρθρον ἀπλήν, ἓνα σκοτεινὸν θάλαμον καὶ ἓνα φακόν, δύο λεκάνας, δύο πιεστήρια ἐκτυπώσεως καὶ ὀλίγιστα χημικὰ ἐργαλεῖα καὶ ὕλας χημικὰς πρὸς ἐμφάνισιν. Εἰς δὲ τὰς ἐκδρομάς του δὲν θὰ φέρῃ παρὰ τὸν μικρὸν σάκκον τοῦ θαλάμου καὶ τὸν τρίποδα. Θὰ δύναται δὲ τὰς ῥωμαντικώτερας τοποθεσίας, τὴν γοητευτικώτεραν ἀκτὴν καὶ τοὺς σπανιωτέρους ἀμφιθεατρικοὺς τῶν διαφόρων χωρίων νὰ φωτογραφῇ εὐκολώτατα πρὸς πλουτισμὸν τῆς φωτογραφικῆς του πινακοθήκης.

Διὰ μόνον δέκα μαθημάτων ἀντὶ μικρᾶς ἀμοιβῆς παρὰ οἰουδήποτε φωτογράφου θὰ μάθῃ ὁ νέος τὴν ὅλην ἐργασίαν αὐτὴν. Δηλαδὴ πῶς θὰ τραβῆξῃ τὴν πλάκα, ῥυθμίζων τὸ φῶς καὶ τὴν ἀπόστασιν τοῦ φακοῦ, πῶς θὰ τὴν ἐμφανίσῃ κατόπιν καὶ πῶς θὰ ἐκτυπώσῃ τὴν ἀρνητικὴν αὐτῆς εἰκόνα εἰς θετικὴν ἐπὶ τοῦ χαρτου (ἀλμπουμίνης), τὸν ὁποῖον ἀφοῦ πλύνη, δὲν ἔχει παρὰ νὰ κολλήσῃ ἐπὶ τοῦ καρτονίου, ἓνα ἔχῃ τὴν φωτογραφίαν του. Ἡ δυσκολία, ἧτις δὲν εἶναι καὶ πολὺ

κρίτος φίλος εὐγενῶς ἔπεμψεν ἡμῖν τὸ ἀνωτέρω ἐντελῶς ἀνέκδοτον ὥραϊον ποιημάτιον τοῦ ἀνδρός. Τὸ ποίημα τοῦτο ἔγραψεν ὁ Θ. Ἀφεντούλης ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν ἀρραβιώνων τῆς ἐπὶ κάλλει καὶ πνεύματι διακρινομένης δεσποινίδος Μαρίας Κ. Ν. Κωστῆ, θυγατρὸς τοῦ διαπρεποῦς καθηγητοῦ τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου κ. Κ. Ν. Κωστῆ μετὰ τοῦ ἐξαίρετου νέου κ. Ἀλεξάνδρου Γ. Ἀφεντούλη, υἱοῦ τοῦ ἐν Τεργέστῃ διακεκριμένου ὁμογενοῦς κ. Γεωργίου Ἀφεντούλη.

μεγάλη δια τὸν ἑρασιτέχνην, εἶνε τὸ πῶς νὰ τραβήξῃ τὴν πλάκα καὶ πῶς νὰ τὴν ἐμφανίσῃ.

Ὁ εἰς ἐπαγγέλματος ἡμῶς φωτογράφος πολλὰ ἔχει νὰ ἐπιτελέσῃ καὶ νὰ ἐφεύρῃ. Ἡ ταχύτης ἢ ἀστραπιαία ἐπιζητεῖται πανταχοῦ καὶ αἱ καταπληκτικώτεραι ἰδέαι συλλαμβάνονται. Ἀκριβῶς δ' ἐν τῷ σκοπῷ τούτῳ δέκνυται καὶ ἡ διαφορὰ τῆς ἑρασιτεχνίας ἀπὸ τῆς ἐπαγγελματικῆς φωτογραφίας. Ὁ ἑρασιτέχνης ἔχει τὴν φωτογραφικὴν μηχανὴν ἐπὶ τῆς γραβάτας του, ἐπὶ τοῦ πύλου του, ἐπὶ τῆς βάρδου του καὶ χωρὶς κανεὶς νὰ τὸν ὑποπευθῇ, φωτογραφεῖ στιγμιαίως τὴν ξανθὴν τῆς καρδίας του ὑφ' ὄλας τὰς διαθέσεις τῆς φυσιογνωμίας καὶ τοῦ ἔρωτός της. Κρατεῖ τὸ ὄπλον καὶ διὰ τῆς φωτογραφικῆς μηχανῆς, ἣτις ἐν αὐτῷ ὑπάρχει, φονεύει τὸ πτηνὸν καὶ αὐτοστιγμῆι φωτογραφεῖ αὐτὸ ἐκπνέον καὶ πίπτον. Ἄν ἦνε δύο οἱ ἑρασιτέχνη δύνανται νὰ μονομαχῶσι καὶ νὰ φωτογραφῶσι συνάμα διὰ τῶν ἀπαρατηρήτων μηχανῶν των ὄλας τὰς κινήσεις των καὶ τὰς μεταβολὰς τῆς φυσιογνωμίας ὁ εἰς τὰς τοῦ ἄλλου. Ἄν δὲ τοῦ ἑνὸς ἐκπέσῃ τῶν χειρῶν ἢ σπάθῃ, δύναται ὁ ἄλλος ἐξάκις νὰ τὴν φωτογραφήσῃ ἕως οὗ αὕτη τὴν γῆν ἐγγίση. Τσοσῦτη ἀνεπτύχθη ἢ ταχύτης! Ἄλλὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα πίπτουσιν εἰς τὸν κύκλον τοῦ εἰς ἐπαγγέλματος πλέον φωτογράφου. Ὁ φωτογράφος σκοπεῖ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς τέχνης καὶ τῆς ταχύτητος. Ζητεῖ νὰ μεταβάλῃ τὴν μηχανὴν του εἰς καθρέπτην, ὅπου νὰ ἐγκατοπτρίζωνται, ἀλλὰ καὶ χωρὶς νὰ χάνωνται, ὄλαι αἱ στιγμιαῖαι φάσεις. Καὶ προὔχωρησε μέχρι τοσοῦτου ὥστε νὰ φωτογραφῇ καὶ τὴν φωνὴν ἀκόμη. Εἶναι ἡ τελευταία του ἀνακάλυψις. Συλλαμβάνει ἐκάστην φάσιν ἐνιαίας κατὰ τὸ φαινόμενον κινήσεως εἰς διάστημα κλάσματος ἑνὸς δευτερολέπτου. Κατὰ τὰς οὕτω ληφθεῖσας τμηματικὰς φωτογραφικὰς ἐν τυπώσεις κολλᾷ κατὰ σειρὰν εἰς ἴσα διαστήματα ἐπὶ λωρίδος χαρτίου, ἣν τυλλίσσει στρογγυλοειδῶς οὕτως ὥστε ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος νὰ ἐνῶνται. Καὶ τὴν σειρὰν αὐτὴν τῶν εἰκόνων φέρει εἰς τὸν ταχύοπτην τοῦ Ἄνουτο τοῦ ὁποίου εἶνε κυκλοτερές τὸ ἄνω μέρος, καὶ δύναται διὰ πλακὸς νὰ κινηθῇ καὶ παρατηρεῖ οὕτω ὁ καθεὶς διὰ σχήματος τὴν ἀκριβῆ σειρὰν τῶν φαινομενικῶν κινήσεων τῶν ἀπεικονισμένων ἀντικειμένων. Ἐντεῦθεν δὲ καὶ δύο ἐπιστήμονες γάλλοι μετεχειρίσθησαν τὸν τρόπον τοῦτον, ἵνα φωτογραφῶσι τὴν κίνησιν τῶν χειρῶν ὁμιλοῦντος προσώπου, τοῦ ὁποίου τὴν εἰκόνα ἤνωσαν ἐντὸς τοῦ ταχύοπτου οὕτως ὥστε οἱ κωφάλαλοι μάθωσι δι' ἀπομιμήσεως τῶν πρὸ αὐτῶν ἀνελλιτισσομένων κινήσεων νὰ συνεννοῶνται μετὰ παντὸς ἀνθρώπου, ἄνευ τῶν σχημάτων τῆς σηματολογικῆς γλώσσης. Ἴδου ὅ,τι σκοπεῖ ἡ ἐπαγγελματικὴ φωτογραφία καὶ ὁπόσας ὁδοὺς θὰ διατρέξῃ εἰς τὸ μέλλον, ἃς οὔτε νὰ φαντασθῇ κανεὶς σήμερον δύναται.

Ἦν ἀρχεῖ ἐντεῦθεν σχέσις τῆς ἐπαγγελματικῆς φωτογραφίας καὶ τῆς ἑρασιτεχνίας; Ἡ φωτογραφία θέλει τὴν πρόδον καὶ τῶν τεχνιτῶν καὶ τῶν ἑραστῶν αὐτῆς. Εἶνε τέχνη καλαισθητικὴ δίδουσα εἰς μὲν τοὺς πρώτους τὰ προβλήματα τῆς καὶ τὰ μέσα τῆς διαδιώσεως, εἰς δὲ τοὺς δευτέρους τὴν εὐγενῆ καὶ διαμορφωτικὴν τέρψιν τῆς. Ἐγὼ τοὐλάχιστον μεγάλην αἰσθάνομαι χαρὰν ὁσάκις συναντήσω ἕνα ἑραστὴν τῆς τέχνης μου.

Ἐν Πειραιεὶ τῇ 25 Αὐγούστου 1893.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΑΖΙΑΔΗΣ